

Nederlandse tekst (titel VI, hoofdstuk II, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973)

RAAD VAN STATE, AFDELING BESTUURSRECHTSPRAAK

A R R E S T

Nr. 217.481 van 24 januari 2012

A.193.959/VIII-7082

In zake: **de gemeente Schaarbeek**, vertegenwoordigd door haar college van burgemeester en schepenen, die woonplaats heeft gekozen bij Mr. Jean BOURTEMBOURG, advocaat, Zwitserlandstraat 24 1060 Brussel,

tegen:

de Belgische Staat, vertegenwoordigd door de minister van Ambtenarenzaken, die woonplaats heeft gekozen bij Mr. Emmanuel JACUBOWITZ, advocaat, Tedescolaan 7 1160 Brussel.

DE RAAD VAN STATE, VIIIe KAMER,

Gezien het op 14 september 2009 ingediende verzoekschrift, waarbij de gemeente Schaarbeek de nietigverklaring vordert van “het koninklijk besluit van 12 juli 2009 tot wijziging van het koninklijk besluit van 8 maart 2001 tot vaststelling van de voorwaarden voor het uitreiken van de bewijzen omtrent de taalkennis voorgeschreven bij artikel 53 van de wetten op het gebruik van de talen in bestuurszaken, samengevat op 18 juli 1966”;

Gezien de regelmatig uitgewisselde memories van antwoord en van wederantwoord;

Gezien het verslag van de heer JOASSART, auditeur bij de Raad van State, opgemaakt op grond van artikel 12 van de algemene procedureregeling;

Gelet op de kennisgeving van het verslag aan de partijen en gezien de laatste memorie van de verzoekende partij;

Gelet op de beschikking van 12 december 2011, waarvan aan de partijen kennis is gegeven en waarbij wordt bepaald dat de zaak voorkomt op de openbare terechtzitting van 13 januari 2012;

Gehoord het verslag van de heer GEUS, kamervoorzitter;

Gehoord de opmerkingen van Mr. Jean BOURTEMBOURG, advocaat, die voor de verzoekende partij verschijnt, en van Mr. Emmanuel JACUBOWITZ, advocaat, die voor de verwerende partij verschijnt;

Gehoord het gedeeltelijk eensluidend advies van mevrouw VAN LAER, auditeur bij de Raad van State;

Gelet op titel VI, hoofdstuk II, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973;

Overwegende dat de volgende feiten dienstig zijn voor het onderzoek van het beroep:

1. Artikel 53 van de gecoördineerde wetten van 18 juli 1966 op het gebruik van de talen in bestuurszaken, bepaalt, in de versie ervan die toepasselijk was op het tijdstip waarop de bestreden handeling is uitgevaardigd, het volgende:

“ De Vaste Wervingssecretaris alleen is bevoegd om bewijzen omtrent de bij de wet van 2 augustus 1963 vereiste taalkennis uit te reiken. Binnen een termijn van twee jaar, te rekenen van 1 september 1963 af, bepaalt de Koning de voorwaarden waaronder die bewijzen, in plaats van de bij de wet bepaalde examens, mogen geleverd worden voor de werving van de ambtenaren die een bijzondere taalkennis moeten bezitten.

Bovenbedoelde termijn wordt verlengd tot vijf jaar wanneer het gaat om het begeven, bij wijze van bevordering, van betrekkingen waarvoor een bijzondere taalkennis vereist is.

Met betrekking tot de gemeenten echter blijft voor het personeel, van de rang van onderbureauchef en daarmee gelijkgestelde rangen af, dat op 1 juli 1963 in dienst was, de huidige regeling gelden die op het stuk van taalexamens is bepaald voor de bevorderingen. In de examencommissies die deze examens organiseren treedt een vertegenwoordiger van de Vaste Wervingssecretaris als voorzitter op, met medebeslissende stem”.

2. Het koninklijk besluit van 8 maart 2001 tot vaststelling van de voorwaarden voor het uitreiken van de bewijzen omtrent de taalkennis voorgeschreven bij artikel 53 van de voornoemde wetten op het gebruik van de talen in bestuurszaken is bij arrest nr. 190.241 van 5 februari 2009 gedeeltelijk vernietigd.

De volgende passage van artikel 8 van het voornoemde besluit is vernietigd:

- “ Indien deze proef schriftelijk wordt afgenomen, is het programma als volgt :
- 1° een verhandeling voor functies of betrekkingen die gerangschikt zijn in de niveaus 1, 2+ of 2 van het rijkspersoneel of voor gelijkwaardige functies of betrekkingen van de niet tot de rijksbesturen behorende diensten;
 - 2° een gemakkelijke verhandeling, een brief of een verhaal voor functies of betrekkingen die gerangschikt zijn in de niveaus 3 en 4 van het rijkspersoneel of voor gelijkwaardige functies of betrekkingen der niet tot de rijksbesturen behorende diensten”.

Artikel 9, § 1, van hetzelfde besluit is eveneens vernietigd:

- “ Het taalexamen bedoeld bij de artikelen 21, § 5, en 38, § 4, van de gecoördineerde wetten, bestaat uit een mondelinge proef. Het programma is bepaald als volgt :

1° voor de niveaus 1, 2+ en 2 : het lezen van een tekst, de mondelinge samenvatting van die tekst en een conversatie aansluitend bij de functie;

2° voor de niveaus 3 en 4 : een conversatie.

Er wordt een voldoende kennis gevergd voor functies of betrekkingen die gerangschikt zijn in het niveau 1 van het rijkspersoneel of voor gelijkwaardige functies of betrekkingen van de niet tot de rijksbesturen behorende diensten. Een elementaire kennis wordt gevergd voor functies of betrekkingen die gerangschikt zijn in de niveaus 2+, 2, 3 of 4 van het rijkspersoneel of voor gelijkwaardige functies of betrekkingen van de niet tot de rijksbesturen behorende diensten”.

3. Op 12 juli 2009 zijn de bepalingen die bij het voornoemde arrest gedeeltelijk zijn vernietigd, vervangen bij een nieuw besluit “tot wijziging van het koninklijk besluit van 8 maart 2001 tot vaststelling van de voorwaarden voor het uitreiken van de bewijzen omtrent de taalkennis, voorgeschreven bij artikel 53 van de wetten op het gebruik van de talen in bestuurszaken, samengevat op 18 juli 1966”. Dit nieuwe besluit bepaalt het volgende:

- “ Artikel 1. In artikel 4, § 2, van het koninklijk besluit van 8 maart 2001 tot vaststelling van de voorwaarden voor het uitreiken van de bewijzen omtrent de taalkennis voorgeschreven bij artikel 53 van de wetten op het gebruik van de talen in bestuurszaken, samengevat op 18 juli 1966, worden de volgende aanpassingen aangebracht:

1° de woorden "leden van het onderwijzend personeel die lesgeven of lesgegeven hebben op het niveau van de waar te nemen functie of

betrekking" worden vervangen door de woorden "leden van het actief of gepensioneerd onderwijzend personeel";

- 2° de woorden "een ambtenaar behorende tot niveau 1 van het rijkspersoneel" worden vervangen door de woorden "een rijksambtenaar".

Art. 2. Artikel 5 wordt vervangen als volgt:

- " Art. 5. De taalexamens hebben tot doel na te gaan of de kandidaten een praktische kennis hebben van de taal in verband met de vereisten van de waar te nemen functie of betrekking".

Art. 3. Artikel 6 van hetzelfde besluit wordt vervangen als volgt:

- " Art. 6. De Afgevaardigd bestuurder van het Selectiebureau van de Federale Overheid bepaalt de materiële drager van de examens".

Art. 4. Artikel 7 van hetzelfde besluit, gewijzigd bij het koninklijk besluit van 25 november 2004, wordt vervangen als volgt:

- " Art. 7. De taalexamens bedoeld in de artikelen 15, § 1, derde en vierde lid, 21, § 1, derde lid, 27, tweede en derde lid, 38, § 1, tweede lid, § 4, § 5, 43, § 4, eerste, derde en vierde lid, 44 en 46, § 1, van de gecoördineerde wetten bestaan uit proeven waarmee kan worden vastgesteld of de kandidaten een taalbeheersing hebben die te vergelijken is met de taalbeheersing die wordt verwacht van de houders van de overeenkomstige diploma's die in die taal werden behaald, wat betreft :
- 1° de luistervaardigheid;
 - 2° de leesvaardigheid;
 - 3° het opstellen van schriftelijke teksten, met uitsluiting van vertalingen;
 - 4° de vaardigheid om een gesprek te voeren en de vaardigheid om zich mondeling uit te drukken.

Als het vereiste diploma van een lager niveau is dan het hoger secundair onderwijs, is het opstellen van schriftelijke teksten niet in het examen vervat.

Als er geen enkel diploma is vereist, is de verwachte beheersing die van iemand die geen diploma moet bezitten om de betrokken functie uit te oefenen, voor wat betreft :

- 1° de luistervaardigheid;
- 2° de leesvaardigheid;
- 3° de vaardigheid om een gesprek te voeren".

Art. 5. Artikel 8 van hetzelfde besluit, gewijzigd bij het koninklijk besluit van 25 november 2004, wordt vervangen als volgt:

- " Art. 8. Het taalexamen bedoeld in de artikelen 21, § 2 en 38, § 4, van de gecoördineerde wetten, heeft betrekking op de vaardigheid om elementaire mondelinge boodschappen te begrijpen en elementaire teksten te verstaan".

Art. 6. Artikel 9 van hetzelfde besluit, gewijzigd bij het koninklijk besluit van 25 november 2004, wordt vervangen als volgt:

" Art. 9. § 1. Het taalexamen van voldoende kennis die is aangepast aan een functie waarvan de houder in contact komt met het publiek en die hem de hiërarchische meerdere maakt van andere ambtenaren, bedoeld in de artikelen 21, § 5 en 38, § 4, van de gecoördineerde wetten, heeft betrekking op :

1° het begrijpen van gebruikelijke mondelinge boodschappen;

2° de vaardigheid om een gesprek te voeren over een onderwerp dat verband houdt met de functie en de vaardigheid om zich mondeling vlot uit te drukken over een onderwerp dat verband houdt met de functie.

Het taalexamen van elementaire kennis die is aangepast aan een functie waarvan de houder in contact komt met het publiek, zonder dat hij de hiërarchische meerdere is van andere ambtenaren, bedoeld in de artikelen 21, § 5, en 38, § 4, van de gecoördineerde wetten, heeft betrekking op de vaardigheid om een elementair gesprek te voeren over een onderwerp dat verband houdt met de functie.

§ 2. Het taalexamen van voldoende kennis die is aangepast aan een functie waarvan de houder in contact komt met het publiek en die hem de hiërarchische meerdere maakt van andere ambtenaren, bedoeld in de artikelen 15, § 2, vijfde lid, en 46, § 5, van de gecoördineerde wetten, heeft betrekking op :

1° het begrijpen van gebruikelijke mondelinge boodschappen;

2° het begrijpen van gebruikelijke teksten;

3° het opstellen van correcte schriftelijke teksten, met uitsluiting van vertalingen;

4° de vaardigheid om een gesprek te voeren over een onderwerp dat verband houdt met de functie en de vaardigheid om zich mondeling vlot uit te drukken over een onderwerp dat verband houdt met de functie.

Het taalexamen van elementaire kennis die is aangepast aan een functie waarvan de houder in contact komt met het publiek, zonder dat hij de hiërarchische meerdere is van andere ambtenaren, bedoeld in de artikelen 15, § 2, vijfde lid, 29, eerste lid, en 46, § 5, van de gecoördineerde wetten, heeft betrekking op :

1° de vaardigheid om elementaire mondelinge boodschappen te begrijpen;

2° de vaardigheid om elementaire teksten te verstaan;

3° de vaardigheid om een elementair gesprek te voeren over een onderwerp dat verband houdt met de functie".

Art. 7. Artikel 10 van hetzelfde besluit, gewijzigd bij het koninklijk besluit van 25 november 2004, wordt vervangen als volgt :

" Art. 10. Het taalexamen bedoeld in artikel 46, § 3, van de gecoördineerde wetten, heeft betrekking op :

1° de vaardigheid om elementaire mondelinge boodschappen te begrijpen;

2° de vaardigheid om een elementair gesprek te voeren over een onderwerp dat verband houdt met de functie".

Art. 8. Artikel 11 van hetzelfde besluit, gewijzigd bij het koninklijk besluit van 25 november 2004, wordt vervangen als volgt:

- " Art. 11. Het taalexamen bedoeld in de artikelen 21, § 4, en 38, § 4, van de gecoördineerde wetten, heeft betrekking op :
- 1° het begrijpen van gebruikelijke teksten;
 - 2° het opstellen van correcte schriftelijke teksten, met uitsluiting van vertalingen".

Art. 9. Artikel 12 van hetzelfde besluit, gewijzigd bij de koninklijke besluiten van 16 november 2001 en 25 november 2004, wordt vervangen als volgt :

- " Art. 12. § 1. Het taalexamen bedoeld in artikel 43, § 3, derde lid, van de gecoördineerde wetten, heeft betrekking op :
- 1° het begrijpen van gebruikelijke mondelinge boodschappen;
 - 2° het begrijpen van gebruikelijke teksten;
 - 3° het opstellen van correcte schriftelijke teksten, met uitsluiting van vertalingen;
 - 4° de vaardigheid om een gesprek te voeren over een onderwerp dat verband houdt met de functie en de vaardigheid om zich mondeling vlot uit te drukken over een onderwerp dat verband houdt met de functie.

§ 2. De bij artikel 43, § 3, derde lid, van de gecoördineerde wetten bedoelde vrijstelling van dit taalexamen wordt door de Afgevaardigd bestuurder van het Selectiebureau van de Federale Overheid verleend op basis van het diploma dat bewijst dat de tweede taal de voertaal was van het onderwijs dat de verzoeker genoten heeft".

Art. 10. In artikel 13, eerste lid, van hetzelfde besluit, worden de woorden "eerste tot vierde lid" vervangen door de woorden "eerste lid".

Art. 11. Artikel 14 van hetzelfde besluit, gewijzigd bij het koninklijk besluit van 25 november 2004, wordt vervangen als volgt :

- " Art. 14. Het taalexamen bedoeld in artikel 47, § 5, van de gecoördineerde wetten, voor de functies van de carrière Buitenlandse Dienst en van de carrière van de attachés voor Internationale Samenwerking, alsook voor de functies van de ambtenaren van de Kanselarijcarrière die de hiërarchische meerdere zijn van andere ambtenaren, heeft betrekking op :
- 1° het begrijpen van gebruikelijke mondelinge boodschappen;
 - 2° het begrijpen van gebruikelijke teksten;
 - 3° het opstellen van correcte schriftelijke teksten, met uitsluiting van vertalingen;
 - 4° de vaardigheid om een gesprek te voeren over een onderwerp dat verband houdt met de functie en de vaardigheid om zich mondeling vlot uit te drukken over een onderwerp dat verband houdt met de functie.

Het taalexamen bedoeld in artikel 47, § 5, van de gecoördineerde wetten, voor de functies waarvan de ambtenaren van de Kanselarijcarrière die geen hiërarchische meerdere van andere ambtenaren zijn, houder zijn, heeft betrekking op :

- 1° de vaardigheid om elementaire mondelinge boodschappen te begrijpen;
- 2° de vaardigheid om elementaire teksten te verstaan;

- 3° de vaardigheid om een elementair gesprek te voeren over een onderwerp dat verband houdt met de functie. "

Art. 12. Artikel 16 van hetzelfde besluit, vervangen bij het koninklijk besluit van 25 november 2004, wordt vervangen als volgt :

" Art. 16. De kandidaat die geslaagd is voor een proef van een taalexamen wordt vrijgesteld, bij elke latere deelneming aan een taalexamen, van een proef betreffende hetzelfde kennisniveau of een lager kennisniveau".

Art. 13. Artikel 16bis, ingevoegd bij het koninklijk besluit van 25 november 2004, wordt vervangen als volgt :

" Art. 16bis. § 1. Om te slagen voor de taalexamens die georganiseerd worden overeenkomstig het artikel 7 van dit besluit, wordt het minimum aantal te behalen punten vastgelegd op zeven tienden van de punten voor elke proef.

Er kan slechts aan de mondelinge proef worden deelgenomen na slagen voor de computergestuurde proeven en, in voorkomend geval, aan de proef betreffende het opstellen van schriftelijke teksten, na slagen voor de mondelinge proef.

§ 2. Om te slagen voor de taalexamens die georganiseerd worden overeenkomstig de artikelen 8 en 10, worden het minimum aantal te behalen punten vastgelegd op vijf tienden van de punten voor elke proef.

Wat het artikel 10 betreft, kan er slechts aan de mondelinge proef worden deelgenomen na slagen voor de computergestuurde proef.

§ 3. Om te slagen voor de taalexamens die georganiseerd worden overeenkomstig het artikel 9 van dit besluit, wordt het minimum aantal te behalen punten vastgelegd op :

- 1° zes tienden van de punten voor elke proef wanneer het gaat over de voldoende kennis;
- 2° vijf tienden van de punten voor elke proef wanneer het gaat over de elementaire kennis.

Er kan slechts aan de mondelinge proef worden deelgenomen na slagen voor de computergestuurde proeven en, in voorkomend geval, aan de proef betreffende het opstellen van schriftelijke teksten, na slagen voor de mondelinge proef.

§ 4. Om te slagen voor het taalexamen dat georganiseerd wordt overeenkomstig het artikel 11 van dit besluit, wordt het minimum aantal te behalen punten vastgelegd op zes tienden van de punten voor elke proef.

§ 5. Om te slagen voor de taalexamens die georganiseerd worden overeenkomstig de artikelen 12 en 13 van dit besluit, wordt het minimum aantal te behalen punten vastgelegd op zes tienden van de punten voor elke proef.

Er kan slechts aan de mondelinge proef worden deelgenomen na slagen voor de computergestuurde proeven en aan de proef betreffende het opstellen van schriftelijke teksten, na slagen voor de mondelinge proef.

§ 6. Om te slagen voor de taalexamens die georganiseerd worden overeenkomstig het artikel 14 van dit besluit, wordt het minimum aantal te behalen punten vastgelegd op vijf tienden van de punten voor elke proef.

Er kan slechts aan de mondelinge proef worden deelgenomen na slagen voor de computergestuurde proeven en, in voorkomend geval, aan de proef betreffende het opstellen van schriftelijke teksten, na slagen voor de mondelinge proef".

Art. 14. In artikel 20, § 1, van hetzelfde besluit, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

- 1° in het eerste lid, worden de woorden "van een gemotiveerde brief of attest" vervangen door de woorden "van een gemotiveerde brief, attest of enig ander communicatiemiddel dat door de Afgevaardigd bestuurder van het Selectiebureau van de Federale Overheid is erkend";
- 2° het tweede lid wordt aangevuld met de woorden "volgens de modaliteiten die de Afgevaardigd bestuurder van het Selectiebureau van de Federale Overheid heeft bepaald".

Art. 15. Voor de kandidaten die, op de datum van inwerkingtreding van dit besluit, reeds geslaagd waren in een van de proeven van het examen bedoeld in artikel 12 van het koninklijk besluit van 8 maart 2001 tot vaststelling van de voorwaarden voor het uitreiken van de bewijzen omtrent de taalkennis voorgeschreven bij artikel 53 van de wetten op het gebruik van de talen in bestuurszaken, samengevat op 18 juli 1966, wordt het examen verder gezet krachtens de vroegere bepalingen die van toepassing waren vóór de inwerkingtreding van dit besluit.

Art. 16. De Ministers zijn, ieder wat hem betreft, belast met de uitvoering van dit besluit".

Dat is de bestreden handeling.

Overwegende dat de middelen van het verzoekschrift slechts op de artikelen 5, 6 (beperkt tot de wijziging die het aanbrengt in artikel 9, § 1) en 13 (beperkt tot de wijziging die het aanbrengt in artikel 16bis, § 3) van het bestreden koninklijk besluit betrekking hebben; dat het beroep slechts ontvankelijk is in zoverre het deze bepalingen betreft;

Overwegende dat de verzoekende partij een eerste middel ontleent aan de schending van artikel 30 van de Grondwet en van artikel 21, § 2, van de gecoördineerde wetten van 18 juli 1966 op het gebruik van de talen in bestuurszaken alsook aan een kennelijke dwaling omtrent de beoordeling; dat ze in een eerste onderdeel betoogt dat artikel 19 van de wet van 22 juli 1993 houdende bepaalde maatregelen inzake ambtenarenzaken, waarbij het begrip

“computergestuurd” examengedeelte is ingevoerd in de gecoördineerde wetten van 18 juli 1966, is opgeheven bij artikel 444, 11°, van de programmawet (I) van 24 december 2002; dat ze daaruit besluit dat artikel 21, § 2 enkel voorziet in de mogelijkheid om schriftelijke examens te organiseren over de elementaire kennis van de tweede taal en dat artikel 8 van het koninklijk besluit van 8 maart 2001 onwettig is in zoverre het toelaat dat het taalexamen dat bedoeld wordt in artikel 21, § 2, bestaat uit een luistervaardigheidsproef; dat ze in een tweede onderdeel aanvoert dat, gesteld dat artikel 21, § 2, zowel een schriftelijke als een computergestuurde test mogelijk maakt, dit artikel dan nog restrictief moet worden uitgelegd, en de verwerende partij de test niet op grond van dat artikel kon doen slaan op “de vaardigheid om elementaire mondelinge boodschappen te begrijpen”; dat ze voorts stelt dat zo de wetgever het mogelijk heeft gemaakt zowel een schriftelijke als een computergestuurde test te organiseren, “daaruit niet valt op te maken dat hij het mogelijk heeft gemaakt de luistervaardigheid te testen, wat enkel kan met een computergestuurd examen”;

Overwegende, wat het eerste onderdeel van het middel betreft, dat de verzoekende partij zich in haar memorie van wederantwoord verlaat op het oordeel van de Raad van State; dat de verwerende partij terecht opmerkt dat de omstandigheid dat artikel 19 van de wet van 22 juli 1993 houdende bepaalde maatregelen inzake ambtenarenzaken, waarbij in artikel 21, § 2, van de wet op het gebruik van de talen in bestuurszaken het begrip computergestuurd examengedeelte is ingevoerd, opgeheven is, geen enkele weerslag heeft daar de opheffing van een wijzigingswet de inhoud van de gewijzigde bepalingen niet beïnvloedt in zoverre de wijzigingswet reeds volledige uitwerking heeft gehad;

Overwegende, wat het tweede onderdeel betreft, dat het de kandidaat is die volgens de wet het examen schriftelijk moet afleggen; dat de examinatoren hunnerzijds de vragen mondeling of schriftelijk kunnen stellen; dat het voornoemde artikel 21, § 2, zulks niet verbiedt;

Overwegende dat geen enkel onderdeel van het middel gegrond is;

Overwegende dat de verzoekende partij een tweede middel ontleent aan schending van artikel 30 van de Grondwet, van artikel 21, § 5, van de gecoördineerde wetten van 18 juli 1966 op het gebruik van de talen in bestuurszaken, van de beginselen van gelijkheid en non-discriminatie die vervat zijn in de artikelen 10 en 11 van de Grondwet en aan kennelijke dwaling omtrent de beoordeling; dat ze bezwaar maakt tegen het vereiste van een voldoende kennis van de tweede taal dat het bestreden artikel 9 formuleert ten aanzien van de ambtenaren die in contact komen met het publiek en die een functie van hiërarchisch meerdere uitoefenen, terwijl diezelfde ambtenaren die geen functie van hiërarchisch meerdere uitoefenen, slechts aan het vereiste van elementaire kennis moeten voldoen; dat ze in een eerste onderdeel aanvoert dat de kenmerken van de functie moeten bepalen of de

vereiste taalkennis elementair of voldoende moet zijn, maar, volgens de voorschriften van artikel 21, § 5, van de voornoemde gecoördineerde wetten, enkel uit het oogpunt van de contacten met het publiek die de functie inhoudt; dat indien het feit of de titularis van een functie al dan niet de hiërarchisch meerdere is van andere ambtenaren het criterium wordt om te bepalen welke soort kennis vereist is, zulks volgens haar indruist tegen de letter en de geest van artikel 21, § 5, van de voornoemde gecoördineerde wetten; dat ze aanvoert dat wanneer de wetgever de vrijheid van het gebruik der talen inperkt, hij als enige bedoeling heeft ervoor te zorgen dat de wijze waarop de plaatselijke diensten die onder het Brussels Hoofdstedelijk Gewest vallen georganiseerd zijn, het mogelijk maakt dat de burgers in hun contacten met deze diensten vrij hun taal kunnen gebruiken; dat ze daaruit besluit dat indien de soort functie, naargelang deze al dan niet de graad van hiërarchisch meerdere inhoudt, gehanteerd wordt als criterium om het taalkennisniveau te bepalen, de machtiging verleend door de wetgever in artikel 21, § 5, van de voornoemde gecoördineerde wetten te buiten wordt gegaan; dat ze in een tweede onderdeel bezwaar maakt tegen de ongelijke behandeling van kandidaten die solliciteren naar een functie waardoor ze de hiërarchisch meerderen van andere ambtenaren zouden worden, hetgeen strijdig is met het beginsel van gelijkheid en non-discriminatie, aangezien enkel de ambtenaren die door hun functie in contact komen met het publiek een voldoende kennis van de tweede taal moeten aantonen; dat bijvoorbeeld de persoon die belast is met het behoud van de eenheid in het beheer van de dienst waarvan de leiding hem is toevertrouwd, enkel moet aantonen dat hij gebruikelijke teksten kan begrijpen en correcte schriftelijke teksten kan opstellen, met uitsluiting van vertalingen, terwijl hij een hiërarchisch gezag uitoefent over andere ambtenaren, in voorkomend geval van de andere taalrol;

Overwegende dat de verwerende partij antwoordt dat het verslag aan de Koning dat voorafgaat aan de goedkeuring van de bestreden handeling het volgende vermeldt:

- “ De lezing van de parlementaire voorbereidingen biedt geen verheldering over de reikwijdte van de woorden ‘aangepast aan de aard van de functie’. Er weze aan herinnerd dat deze uitdrukking (of de verwante uitdrukking ‘aangepast aan het ambt’) slechts gebruikt wordt wanneer een ‘elementaire of voldoende kennis’ vereist is. Telkens de gecoördineerde wetten eenduidig ‘elementaire kennis’ of ‘voldoende kennis’ preciseren is er geen sprake van ‘aangepaste’ kennis. De wetgever heeft de keuze gelaten tussen elementaire en voldoende kennis omdat hij bij de nauwkeurige definitie van de eisen (ofwel elementair, ofwel voldoende) het van weinig belang achtte dat ‘ze aangepast was aan de functie’; men kan dan ook niet veronderstellen dat de wetgever de vereiste kennis zou hebben willen ‘aanpassen’ aan de aard van de functie. Het lijkt dus onvermijdelijk te concluderen dat het kennisniveau naargelang van de aard van de functie ofwel elementair, ofwel voldoende zal moeten zijn. Het tegenovergestelde zou betekenen dat de wetgever een verschil heeft ingebouwd dat geen draagwijdte zou hebben.

Concreet, in dit ontwerp van besluit, wanneer de wetten ‘de voldoende of elementaire kennis’ bedoelen, zal de voldoende kennis geëist worden wanneer de betrekking of de aard van de functie impliceert dat de houder van deze betrekking of functie de hiërarchische meerdere van andere ambtenaren is. In de andere gevallen zal alleen de elementaire kennis geëist worden. Er weze aan herinnerd dat deze vereiste steeds betrekking heeft op de ‘ambtenaren die in contact staan met het publiek’.

De examens overeenkomstig artikel 9

Artikel 9, § 1, voert de artikelen 21, § 5 en 38, § 4, van de gecoördineerde wetten uit.

Het gaat dus hier over de titularissen van een ambt of betrekking die de titularis ervan in contact brengt met het publiek. Deze proef is louter gericht op kandidaten die tevens onderworpen zijn aan § 2 van hetzelfde artikel en die in dat opzicht de proef bedoeld in artikel 8 hebben moeten afleggen.

De gecoördineerde wetten bepalen dat de proef mondeling is. Hierboven hebben we reeds de interpretatie geanalyseerd die gegeven diende te worden aan de uitdrukking ‘een voldoende of elementaire kennis, aangepast aan de aard van de uit te oefenen functie’.

We onderscheiden dus enerzijds de elementaire kennis, anderzijds de voldoende kennis. Deze zal vereist worden van de ambtenaren die niet alleen in contact staan met het publiek, maar die bovendien een functie uitoefenen waarvan de aard zelf van hen de hiërarchische meerdere maakt van andere ambtenaren, in voorkomend geval van het andere taalstelsel. Deze specifieke modaliteit, verbonden met de aard van de functie, verantwoordt het hogere vereiste niveau.

Dit hogere vereiste niveau is van toepassing zowel op de contractuele personeelsleden als op de statutaire ambtenaren.

Onder gebruikelijke boodschappen verstaan we gangbare boodschappen die geuit worden in de alledaagse aanvaarde taal.

Indien een onderscheid gemaakt wordt tussen het vermogen een gesprek te voeren en de mondelinge vaardigheid, is dit omdat het eerst vernoemde gericht is op interactie en het laatst vernoemde op de eigenlijke [lees: eigen] productie, bijvoorbeeld het vermogen om een probleem of een situatie uiteen te zetten, om een uiteenzetting te geven. In geen enkel geval beogen we het vermogen redevoeringen te houden. Noch de welbespraaktheid, de vlotheid van de spreker of de kunst van de welsprekendheid worden hier in dit opzicht vereist, niet meer dan dat men deze verwacht van alle moedertaalsprekers.

Om een concreet voorbeeld te nemen : in het dagelijkse leven komt het wel eens voor dat een spreker te veel onsierlijke ‘euhs’ gebruikt. Dit komt niet doordat hij zijn moedertaal niet kent, maar omdat zijn mondelinge vaardigheid eerder aarzelend is.

Uiteraard zal men dit gebrek bij de spreker in de andere taal aanvaarden.

Indien de spreker daarentegen zijn woorden zoekt, indien de structuur van zijn zinnen niet correct is, indien de gesprekspartners moeite moeten doen om hem te begrijpen, dan zal zijn mondeling uitdrukkingsvermogen niet als vlot kunnen worden gekwalificeerd.

Zoals het reeds gezegd werd voor artikel 7, zullen de aanpassingen die verband houden met een handicap niet in strijd zijn met de bepalingen van dit ontwerp, zelfs indien ze het meten van bepaalde competenties verhinderen, bijvoorbeeld het begrijpend luisteren voor een zwaar slechthorend persoon.

Voor zover mogelijk zullen de proeven computergestuurd zijn omwille van de doeltreffendheid. Hoewel het is uitgesloten dat deze proeven, die bestemd zijn voor duizenden verschillende functies, specifiek zijn voor elk ervan, zullen de items die in elke proef voorgesteld worden, ondergebracht worden in functionele domeinen zoals bijvoorbeeld het administratieve, het politieke, het medische en het diplomatieke domein. De kandidaat zal het domein kunnen kiezen waarin zijn competenties gemeten zullen worden. Deze keuze van een domein zal de reikwijdte van het bewijs hoegenaamd niet beperken.

Zowel voor de proef m.b.t. de voldoende kennis als voor de proef m.b.t. de elementaire kennis zal het onderwerp van de conversatie of van de uiteenzetting noodzakelijkerwijs verbonden zijn met de functie”;

dat de verwerende partij vervolgens wijst op de bewoordingen van het gunstig advies van de Vaste Commissie voor Taaltoezicht, die oordeelt dat het besluit

“ alle gevolgen trok uit de principes die gedefinieerd werden in het arrest van de Raad van State. Aanpassingen worden voorgesteld in een reeks artikelen, telkens er allusie gemaakt wordt op een niveau van de functie of betrekking. (...)”;

dat de verwerende partij voorts stelt dat de Commissie betoogt dat een onderscheid wordt gemaakt tussen “enerzijds de elementaire kennis en anderzijds de voldoende kennis. De voldoende kennis zal vereist worden van personeelsleden die niet alleen in contact staan met het publiek, maar die bovendien een betrekking uitoefenen waarvan de aard hen tot hiërarchische meerderen maakt van andere personeelsleden die, desgevallend, tot de andere taalrol behoren. Deze bijzondere modaliteit verbonden aan de aard van de betrekking rechtvaardigt een hoger vereistenniveau”; dat de verwerende partij betoogt dat alle ambtenaren voor wie het vereiste van elementaire of voldoende kennis geldt, steeds ambtenaren zijn die in contact komen met het publiek en dat zelfs ten aanzien van de contacten met het publiek, de taken die een ambtenaar met een hiërarchische bevoegdheid vervult uit de aard der zaak verschillend zijn; dat ze uiteenzet dat een ambtenaar met de functie van hiërarchisch meerdere soms een interactief contact met de burger zal moeten verzorgen, wat een grotere taalbeheersing vergt, en erop wijst dat wanneer een ondergeschikte ambtenaar het probleem van een burger die zich bij hem aanmeldt niet kan oplossen, hij de zaak uiteraard zal voorleggen aan zijn meerdere die dan zijnerzijds een oplossing moet vinden die de burger genoegdoening schenkt; dat, volgens haar, voor zover het gaat om de interpretatie van een regeling, het proberen te begrijpen van de

vraag van de burger, en nog andere gevallen, het optreden in principe een eigen taalproductie vereist, bijvoorbeeld de bekwaamheid om een probleem of een situatie uiteen te zetten, om een uiteenzetting te geven, zodat de ondergeschikte in staat moet zijn het standpunt van de administratie aan de burger mee te delen, terwijl zijn meerdere daarenboven in staat moet zijn dat standpunt te verdedigen en toe te lichten; dat wat het tweede onderdeel betreft, de verwerende partij oordeelt dat de redenering volgens welke ambtenaren die in contact komen met het publiek en die een hogere functie uitoefenen verschillend behandeld worden en aldus worden gediscrimineerd ten opzichte van ambtenaren die dezelfde functies uitoefenen zonder evenwel in contact te komen met het publiek, in feite en in rechte faalt; dat ze betoogt dat in zoverre zou worden geoordeeld dat deze twee categorieën vergelijkbaar zijn, vastgesteld dient te worden dat ze zich in een wezenlijk andere situatie bevinden in zoverre een van deze categorieën in contact komt met het publiek en de andere niet, zodat ze bijgevolg op verschillende wijze zouden moeten worden behandeld volgens de rechtspraak gevestigd door het Grondwettelijk Hof, zoals in casu het geval is;

Overwegende, betreffende de twee onderdelen samen, dat de Raad van State in arrest nr. 190.241 van 5 februari 2009 het volgende heeft geoordeeld:

“ dat de wetgever een kennis van de tweede landstaal heeft voorgeschreven die verschilt volgens de aard van de uit te oefenen functie en niet volgens de administratieve graad van de betrokkene of nog volgens het niveau van de functie; dat deze bepaling voortvloeit uit de wil van de wetgever dat de lokale diensten die ressorteren onder het Brussels Hoofdstedelijk Gewest zo georganiseerd worden dat de vrijheid van de bestuursorganen om in hun betrekkingen met de diensten van dat Gewest de taal van hun keuze te gebruiken, onaangetast blijft; dat dit het basisbeginsel is dat ten grondslag ligt aan de taalwetgeving die van toepassing is in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, volgens welk beginsel de bestuursorganen die zich richt tot een ambtenaar die in contact komt met het publiek, het recht heeft een deugdelijk antwoord te krijgen in de taal die hij heeft gebruikt; dat het niveau van de kennis van de tweede taal wat het spreken betreft, verschillend is, niet volgens de administratieve graad van de betrokkene, maar volgens de aard van de uit te oefenen functie; dat artikel 9, § 1, van het bestreden besluit echter het volgende bepaalt:

‘ Het taalexamen bedoeld bij de artikelen 21, § 5, en 38, § 4, van de gecoördineerde wetten, bestaat uit een mondelinge proef. Het programma is bepaald als volgt:

1° voor de niveaus 1, 2+ en 2: het lezen van een tekst, de mondelinge samenvatting van die tekst en een conversatie aansluitend bij de functie;

2° voor de niveaus 3 en 4: een conversatie.

Er wordt een voldoende kennis gevergd voor functies of betrekkingen die gerangschikt zijn in het niveau 1 van het rijkspersoneel of voor gelijkwaardige functies of betrekkingen van de niet tot de rijksbesturen behorende diensten. Een elementaire kennis wordt gevergd voor functies of

betrekkingen die gerangschikt zijn in de niveaus 2+, 2, 3 of 4 van het rijkspersoneel of voor gelijkaardige functies of betrekkingen van de niet tot de rijksbesturen behorende diensten.

Om te slagen dient de kandidaat de 6/10e der punten te behalen voor een voldoende kennis, en de 5/10e der punten voor een elementaire kennis.’

dat deze bepaling, die met het derde middel bestreden wordt, de taalkennis dus duidelijk koppelt aan het niveau van de betrekking of van de functie en niet aan de aard van de activiteit; dat ze bijgevolg niet de grenzen in acht neemt van de machtiging die de verwerende partij put uit artikel 21, § 5, van de gecoördineerde wetten op het gebruik van de talen in bestuurszaken; dat ze bovendien, door extra taalkennis op te leggen gekoppeld aan het niveau van de functie of van de betrekking, eveneens in strijd is met artikel 30 van de Grondwet, dat eerst het beginsel van de vrije taalkeuze huldigt, maar het aan de wetgever alleen overlaat om de beperkingen inzake taalgebruik vast te stellen; dat dergelijke wetgeving noodzakelijkerwijze een restrictieve interpretatie moet krijgen; dat indien de wetgever een onderscheid had willen maken in het vereiste taalkennisniveau in de diensten die in contact komen met het publiek naar gelang van de graad en het niveau van de betrekkingen, hij zulks duidelijk en ondubbelzinnig diende te stipuleren; dat de wetgever, door alleen te bepalen dat de voldoende of elementaire kennis van de tweede taal aangepast moet zijn aan de aard van de uit te oefenen functie, het geenszins mogelijk maakt onderscheid te maken in het examen over de taalkennis naar gelang van de graad en het niveau van de betrekking”;

Overwegende dat het bestreden besluit aan deze beginselen voorbijgaat; dat het feit dat een hiërarchisch meerdere af en toe een van zijn ondergeschikten moet vervangen en dan in contact komt met het publiek, helemaal niet ten opzichte van de burger rechtvaardigt dat hij een hoger niveau van kennis van de tweede taal zou moeten hebben; dat de hoedanigheid van hiërarchisch meerdere samenhangt met de bevoegdheid die de ambtsdrager heeft ten aanzien van zijn ondergeschikten en dus met de interne betrekkingen binnen de dienst, en niet met de aard van de betrekkingen met de burgers die de betrokken functie veronderstelt noch met de soort diensten die dezen rechtens mogen verwachten; dat voorts niet aan de hand van het begrip hiërarchisch meerdere met zekerheid valt uit te maken welke personen functies uitoefenen waarvan de aard een grondigere kennis van de tweede landstaal vereist; dat het middel gegrond is;

Overwegende dat de verzoekende partij een derde middel ontleent aan gebrek aan motivering, aan kennelijke dwaling omtrent de beoordeling en aan de schending van de beginselen van gelijkheid en non-discriminatie, vervat in de artikelen 10 en 11 van de Grondwet, doordat luidens artikel 13 van het koninklijk besluit zoals dat artikel 16bis van het koninklijk besluit van 8 maart 2001 ingevoegd bij het koninklijk besluit van 25 november 2004 vervangt, het minimum aantal te behalen punten om te slagen voor de taalexamens die georganiseerd worden overeenkomstig artikel 9 van het koninklijk besluit van 8 maart 2001 zes tienden van de punten is voor elke proef voor de voldoende kennis en vijf tienden van de punten voor elke proef voor de elementaire kennis; dat ze erop wijst dat het klaarblijkelijk

onredelijk is dat om te slagen voor veeleisendere proeven een hoger resultaat vereist is dan het resultaat dat vereist is om te slagen voor gemakkelijker proeven; dat ze erop wijst dat een dergelijk verschil niet geldt voor de ambtenaren van de kanselarijcarrière, ongeacht of ze al dan niet solliciteren naar betrekkingen die inhouden dat ze de hiërarchisch meerderen van andere ambtenaren zouden zijn;

Overwegende dat de verwerende partij memoreert dat ze over een beoordelingsbevoegdheid beschikt in het kader van de uitvoering van artikel 21, § 5, van de gecoördineerde wetten op het gebruik van de talen in bestuurszaken voor zover de keuze door de Koning van het gebruikte criterium verband houdt met de aard van de functie; dat ze oordeelt dat het “kleine verschil betreffende de slaagdrempel niet klaarblijkelijk buitenmatig is en dus de grenzen van de beoordelingsbevoegdheid van de verwerende partij niet overschrijdt”; dat ze oordeelt dat deze verschillende slaagdrempels stroken met de wil van de Koning die besloten heeft een hogere taalkennis te eisen voor de ambtenaren die in contact komen met het publiek en die bovendien een functie bekleden waarvan de aard zelf ervoor zorgt dat ze de hiërarchisch meerdere zijn van andere ambtenaren; dat ze voorts stelt dat “indien een hoger niveau wordt vereist voor een examenonderdeel zelf, hetzelfde kan gelden voor de slaagdrempel voor zover het verschil redelijk blijft, wat ontegenzeggelijk het geval is”; dat in geval van het gelaakte verschil in behandeling met de ambtenaren van de kanselarijcarrière, de verwerende partij uiteenzet dat “de twee categorieën die door de verzoekende partij worden bedoeld zich in wezenlijk verschillende situaties bevinden voor zover de ene in contact komt met het publiek en de andere niet”;

Overwegende dat de verwerende partij over een bepaalde beoordelingsbevoegdheid beschikt om de examens vast te stellen; dat de ambtenaren die hetzij de elementaire kennis hetzij de voldoende kennis van de tweede taal moeten aantonen verschillende categorieën vormen en onderscheiden tests afleggen; dat het gelaakte verschil in behandeling niet voorbijgaat aan de redelijke verhouding die moet bestaan tussen de aangewende middelen en het beoogde doel, temeer daar 60% het gangbaarste slaagpercentage is dat vereist wordt voor de selecties en de examens die georganiseerd worden door SELOR; dat het middel niet gegrond is,

B E S L U I T :

Artikel 1.

Artikel 6 van het koninklijk besluit van 12 juli 2009 tot wijziging van het koninklijk besluit van 8 maart 2001 tot vaststelling van de voorwaarden voor het uitreiken van de bewijzen omtrent de taalkennis, voorgeschreven bij artikel 53 van de wetten op het gebruik van de talen in

bestuurszaken, samengevat op 18 juli 1966, wordt vernietigd in zoverre het strekt tot wijziging van artikel 9, § 1, van het voornoemde koninklijk besluit van 8 maart 2001.

Artikel 2.

Voor het overige wordt het beroep verworpen.

Artikel 3.

Dit arrest zal bij uittreksel in het Belgisch Staatsblad worden bekendgemaakt op dezelfde wijze als het gedeeltelijk vernietigde besluit.

Artikel 4.

De kosten, bepaald op 175 euro, komen ten laste van de verwerende partij.

Aldus uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van de VIIIe kamer, op vierentwintig januari tweeduizend twaalf door:

de heer	GEUS,	kamervoorzitter,
de heer	CAMBIER,	staatsraad,
mevrouw	DÉOM,	staatsraad,
mevrouw	VAN HOVE,	griffier.

De Griffier

De Voorzitter

F. VAN HOVE

J.-C. GEUS

VERTALING OVEREENKOMSTIG ARTIKEL 63,
EERSTE LID, VAN DE WETTEN OP DE RAAD VAN STATE,
GECOÖRDINEERD OP 12 JANUARI 1973.